

**АВЛИГАТАЙ ТЭМЦЭХ ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН
2017 ОНЫ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ ТАЙЛАГНАХ ХҮСНЭГТ**

Байгууллагын нэр: Монголбанк

Тодруулга өгөх албан тушаалтан: Б.Халиунаа (Хяналт шалгалтын газрын Хяналт шалгалтын хэлтсийн хянан шалгагч 311867)

Огноо: 2018.02.01

№	Хөтөлбөрийн танилцуулга хэсэг				
1.	Хөтөлбөрийн нэр, огноо, шийдвэрийн дугаар	Улсын Их Хурлын 2016 оны 11 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 51 дүгээр тогтоолоор баталсан “Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөр”, Засгийн газрын 2017 оны 4 дүгээр сарын 12-ны өдрийн 114 дүгээр тогтоолоор баталсан “Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө”			
2.	Хөтөлбөрийн зорилго	Төрийн байгууллага, албан тушаалтан, хувийн хэвшил, иргэний нийгэм, улс төрийн нам, бүлгийг авлигын эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, олон нийтэд шударга ёсны үзэл санааг төлөвшүүлэх, ил тод, нээлттэй, хариуцлагатай нийгмийг хөгжүүлэх.			
3.	Санхүүжилтийн эх үүсвэр	Монголбанк өөрийн төсвөөр			
4.	Хэрэгжүүлэгч байгууллага	Монголбанк			
5.	Хэрэгжих нийт хугацаа	6 жил			
6.	Төсөл, хөтөлбөрийн зорилтууд	<p>Зорилт 1. Зээл авахад иргэн, аж ахуйн нэгжид учирч байгаа хүндрэл, зээлийн нөхцөлд дүн шинжилгээ хийж, зээлийн нөхцөлийг хөнгөвчлөх арга хэмжээг авах.</p> <p>Зорилт 2. Банк зээл олгохдоо авдаг шимтгэлийг бодитой тогтоох.</p> <p>Зорилт 3. Банкны зээлийн бодлого, түүний журмыг боловсронгуй болгох, зээл авагч, зээлдүүлэгчийн тэгш байдлыг хангасан эрх зүйн орчинг бүрдүүлэх.</p> <p>Зорилт 4. Банкны зах зээлд өрсөлдөөний нөхцөлийг бүрдүүлэн, хуулийн хэрэгжилтийг хангуулах.</p> <p>Зорилт 5. Хөрөнгийн эх үүсвэрийг үнэт цаасны зах зээлийг хөгжүүлэх замаар бий болгоход чиглэсэн арга хэмжээг авах.</p>			
7.	Зардал	Төсөв	Төсвөөс санхүүжихгүй		
		Үүнд:	Төсөв		
		1-р үе шат	-	Гүйцэтгэл	-
		2-р үе шат	-		-

Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг тайлагнах хэсэг

	Төсөл, хөтөлбөрийн зорилт:	Гүйцэтгэлийг Засгийн газрын 2017 оны 114 дүгээр тогтоолоор баталсан төлөвлөгөөний арга хэмжээ бүрээр, хүрсэн түвшин, үр дүнгийн үзүүлэлтийн хамт зохих талбарт бичнэ.
8.	1-р зорилтын хүрээнд:	<ul style="list-style-type: none"> • Монголбанкны Ерөнхийлөгч, Сангийн сайдын 2017 оны 6 дугаар сарын 30-ны өдрийн А-193/228 дугаар хамтарсан тушаалаар “Активыг ангилах, активын эрсдэлийн сан байгуулж, зарцуулах журам”-ыг шинэчлэн баталсан. Энэ журмаар банкны харилцагчийн зээлийн эцсийн ангиллыг илүү уян хатан байдлаар тодорхойлох боломж бүрдсэн. Тухайлбал, хугацаа хэтэрсэн өдрөөс хойш иргэний хувьд 15 хүртэлх хоног, аж ахуйн нэгжийн хувьд 30 хүртэлх хоногт багтаан эргэн төлөх боломжтой гэж банк үзвэл уг зээлийг хэвийн ангилалд бүртгэж болохоор журамлаж өгсөн. Ингэснээр түр зуурын санхүүгийн хүндрэлд орсон зээлдэгчийн зээлийн түүхийг хамгаалах боломжтой болсон. • Тэтгэвэр барьцаалсан зээлийн нөхцөлийг сайжруулах зорилгоор хамтран ажиллах тухай Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам, Монголбанк, арилжааны банк хоорондын харилцан ойлголцлын санамж бичиг байгуулан дараах ажил гүйцэтгэсэн. Үүнд: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Тэтгэвэр барьцаалсан зээлийн дээд хугацааг арилжааны бүх банкинд адил байхаар тогтоох, тэтгэврийн тодорхой хувьд зээл олгох асуудлыг шийдвэрлэж мөрдүүлэх; ▪ Тэтгэвэр барьцаалсан зээл олгох зориулалтаар арилжааны банкинд байршуулсан нийгмийн даатгалын сангийн эх үүсвэрт заавал байлгах нөөцийг тогтоохгүй байхаар шийдвэрлэсэн. • “Зээлийн хүүг бууруулах стратеги” боловсруулах зорилгоор ажлын хэсэг байгуулан ажиллаж байна. Ажлын хэсэгт Монголбанкны мэргэжилтнүүдээс гадна Санхүүгийн тогтвортой байдлын зөвлөл, “Хэрэглэгчийн эрх ашгийг хамгаалах” ТББ-ийн төлөөллүүд багтаж байна. Тус стратеги 2018 оны эхний улиралд батлагдах бөгөөд зээлийн хүүг бууруулахад шаардлагатай арга хэмжээг тодорхойлно. • Нэг дүгээр зорилтын хүрээнд хийгдсэн ажил нь гурав дугаар зорилтын ажлуудтай давхцаж байгаа тул гурав дугаар зорилтын хүрээнд хийгдсэн ажлуудтай танилцана уу.
	2-р зорилтын хүрээнд:	<ul style="list-style-type: none"> • Банкны тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1 хэсэгт “Банк иргэн, хуулийн этгээдэд өөрийн болзол, нөхцөлийн дагуу зээл олгож болох бөгөөд зээлийн хүүг өөрөө тогтооно” гэж зохицуулсан байдаг бөгөөд Монголбанкнаас зээлийн хүү, шимтгэлийг бодитой тогтоосон эсэхэд хяналт тавьж ажилладаг. Мөн Монголбанк иргэдээс банкуудын тогтоосон зээл, шимтгэлтэй холбоотой гомдлыг хүлээн авч шийдвэрлэдэг. • Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, төлбөр тооцоо, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.4 хэсэгт “Зээлийн хүүгийн хэмжээг бодох аргачлалыг Монголбанк батална” гэж зохицуулсны дагуу Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2013 оны А-236 дугаар тушаалаар “Банкны хүү бодох аргачлал, хүү, шимтгэл, хураамжийн мэдээллийн ил тод

	<p><i>байдлын журам</i>”-ыг батлан мөрдүүлж байна.</p> <ul style="list-style-type: none"> Банкны салбараас санхүүгийн үйлчилгээ авах иргэд, аж ахуйн нэгжид бодит мэдээллээр өгөх үүднээс банкуудын хадгаламж, зээлийн үйлчилгээний зарласан хүү, шимтгэл, бодит өртөгийн талаарх мэдээллийг сар бүр Монголбанкны цахим хуудсанд байршуулдаг. https://www.mongolbank.mn/liststatistic.aspx?id=6
3-р зорилтын хүрээнд:	<ul style="list-style-type: none"> Монголбанк "Санхүүгийн хэрэглэгчийг хамгаалах аян"-ыг 2018 оны 01 дүгээр сарын 02-ны өдрөөс 2018 оны 5 дугаар сарын 31-ний өдрийг хүртэл зохион байгуулахаар эхлүүлээд байна. Аяны хүрээнд Сагийн яам, Санхүүгийн зохицуулах хороо, Шударга өрсөлдөөн, хэрэглэгчийн төлөө газар, Монголын банкны холбоо, Бичил санхүүгийн хөгжлийн сан, Хадгаламжийн даатгалын корпораци, Монголын ипотекийн корпораци, Азийн хөгжлийн банкттай тус тус хамтран дараах гол ажлуудыг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж байна. Үүнд: <ul style="list-style-type: none"> Санхүүгийн салбарт хэрэглэгчийн эрх ашгийг хамгаалах хууль батлуулах, Санхүүгийн оновчтой шийдвэр гаргахад нь туслах, эрх тэгш харилцах чадамжийг бэхжүүлж, оролцогч этгээдүүдийн эрх ашгийг хамгаалах, Санхүүгийн тэнцвэргүй байдлаас сэргийлэх зохицуулагч этгээдүүдийг эрх, үүргийн тодорхой болгох, энэ чиглэлд хяналт шалгалт хийдэг тусгай бүтэц бүрдүүлэх, Шимтгэл, хураамж болон санхүүгийн үйлчилгээний нэмэлт төлбөрийн талаарх ойлголтыг нийгэмд хүргэх, Орон сууцны ипотекийн зээл хүсэгчдэд чиглэсэн зөв, тодорхой ойлголтыг хэвлэл мэдээллийн хэрэгслүүдээр дамжуулан олон нийтэд тогтмол хүргэх, Зээлийн мэдээллийн сангийн ойлголт, мэдээлэл нийлүүлэгч талууд болон хэрэглэгч өөрийн мэдээллийг хэрхэн авч ашиглах, хяналт тавих талаар олон нийтэд хүргэх зэрэг арга хэмжээг авахаар төлөвлөсөн.
4-р зорилтын хүрээнд:	<ul style="list-style-type: none"> Банкны тухай хуулийн 7 зүйлийн 7.4.1 дэх заалтад “дангаараа буюу бусадтай хамтран санхүүгийн зах зээл дээр ноёрхох, өөр хоорондоо, эсхүл гуравдагч этгээдэд шударга бусаар давуу байдал бий болгоход чиглэсэн үйл ажиллагаа явуулах, ийм үйл ажиллагаанд оролцох”-ыг хориглоно гэж заасан байна. Энэ заалтын дагуу Монголбанкнаас банкуудын үйл ажиллагаанд зайны хяналт болон газар дээрх хяналт шалгалтыг тогтмол хийж байна. 2018 оны 1 дүгээр сард Банкны тухай хуульд оруулсан нэмэлт, өөрчлөлтөөр арилжааны банкууд охин компанитай байхыг хязгаарлаж банкууд санхүүгийн болон санхүүгийн бус салбарт тэгш бус өрсөлдөөн бий болох эрсдэлийг буурууллаа.
5-р зорилтын хүрээнд:	<p>Монгол Улсын Засгийн газрын 2017 оны 10 дугаар сарын 3-ны өдрийн 299 дугаар тогтоолоор “Монгол Улсын санхүүгийн зах зээлийг 2025 он хүртэл хөгжүүлэх үндэсний хөтөлбөр” батлагдсан. Энэ хөтөлбөрийн хүрээнд “МУ-ын санхүүгийн зах зээлийг 2025 он хүртэл хөгжүүлэх</p>

		хөтөлбөрийг 2018 онд хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө"-г батлуулан ажиллаж байна. Уг төлөвлөгөөнд банкны салбарын өөрийн хөрөнгийг нэмэгдүүлэн эрсдэл даах чадварыг сайжруулах хүрээнд системийн нөлөө бүхий банкуудыг хувьцаат компанийн хэлбэрт шилжүүлэх бодлого баримтлахаар тусгасан. Энэ зорилтын хүрээнд системийн нөлөө бүхий банкуудыг хувьцаат компанийн хэлбэрт оруулж, хувьцааг хөрөнгийн бирж дээр арилжаалдаг болох эрх зүйн орчинг бүрдүүлэхээр ажиллаж байна.
--	--	--

Бүх шатны төрийн байгууллагад хамаарах						
14.	Төсөл, хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн үнэлгээ, дүгнэлт (өөрийн үнэлгээ)	Биелэлт дундаж	Зорилтын тоо	Зорилт 1	Зорилт 2	Зорилт 3
		70 %	5	100%	100%	50 %
15.	Төсөл, хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн үнэлгээ, дүгнэлт (өөрийн үнэлгээ)	Биелэлт дундаж	Зорилтын тоо	Зорилт 4	Зорилт 5	
		70 %	5	50%	50%	Энэ хөтөлбөр нь 2025 он хүртэл хэрэгжинэ.